

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insertate) uredništvo in upravnštvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnštvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

ste. 17.

V Ptuj v nedeljo dne 20. avgusta 1905.

VI. letnik.

Zakaj peša vera?

Zakaj peša vera? tako je vprašal sivolasi duhoven svojega stanovskega brata na svojem večernem prehodu po krasnih ledinah slatinskih pri Rogatcu.

Vprašani en čas molči, potem globoko vzdihne, obraz mu zdaj obledi zdaj zardi in stisne sivolasemu starčku roko ter mu molče pokaže na eno klop. Sedeta se ta dva gospoda in začne mlajši pripovedovati.

Zakaj peša vera, to je vprašanje s kojim se veliko škofov, celo rimski papež peča, nikdar pa se ne bo to vprašanje prav in popolno odgovorilo, dokler se ne bodo ti gospodje podali med svet, med ljudstvo, tam in le tam se bode vzrok zvedel — kaj je tudi kmečki zveličar, cesar Jožef med ljudstvo študiral napake iste dobe. Sivolasi starček se pri zadnjih besedah zelo začudi, pa vendar prosi naj njegov sobrat nadaljuje.

Vidiš, dragi moj tovariš, kratko časa še le odhajam sem prišel v ta mili kraj iskat zdravja, obletal sem že vse bližnje hribe in prijazne vasi bližnje okolice. Zanimal sem se za vse, rečem ti za vse, prišel sem do uborne bajtice in se razgovarjal z staro ženico, bolehnna reva mi je tožila da ne more v cerkev. Zakaj jo vprašam, saj ni od bajtice nad petrt ure do bližnje farne cerkve. Debela solza se ji pusti po uvelim licu ter kratko odgovori: „V jutru moram ostati doma za varhinjo in šla sem poprej vedno k pozni maši, napodili pa so naš fajmošter župnika pokojnika in ni več maše ob desetih moram oraj ko svinje pasem svojo nedelsko pobožnost opraviti.“ Pravila mi je še mnogo čudnega in celo omiljevanja vrednega iz tiste fare, kako umirajo

ljudje brez spovedi kako župnik vedno okoli hodi kako se vozi na Bizeljsko z neko Grilko — spomnil sem se takoj na tega župnika, bral sem namreč že en parkrat v Štajercu skoraj neverjetne reči čez njega, a zdaj verujem — stara ženica ne bo lagala; potolažil sem jo z besedami našega učenika Jezusa Kristusa: „Veliko jih je poklicanih pa malo izvoljenih“ in sem odšel.

Prišel sem po mojih sprehodih v neko romantično vas; pri vodi vležem se v senco in ogledujem zdaj lepo žival, katera se je pasla ob vodi zdaj marljive žanjice, katere so žele zlato klasje, kar naenkrat pa me od daleč vabi neki kmet naj vendar k njemu v hišo stopim da si odpočijem. Rad sem njegovi želji ustregel ker bilo je možu na licu brati, da je poštenjak.

Prinesel je kruh in jabolčnik na mizo in mi ponudil. Povedal sem mu da sem tujec in da sem prišel na Slatino zdravja iskat, on pa mi je djal, jaz pa sem hvala Bogu vedno zdrav in vesel bi tudi bil, ako bi še bilo tako ko v starih časih. Jaz mu priklimam in rečem: „Gotovo imate križ z družino.“ „Tudi,“ mi odgovori kmet pa vse drugo je še huje. Davkarija nam nalaga vedno večje davke, nekdanjo birjo moramo zdaj za gospode duhovne, mežnarja in organista pri davku plačati, — komaj pa spravim žito v škrinje pa pride eden za drugim še po zrnje, po jajca, predivo, vino ja celo žival iz hleva si želijo in ker nimam otrok moram pa biti proti gospodom radodaren. Zglilhala sva pred 2 leti g. župnikom za lepo mlado kobilu za sv. maše, mislil sem da se bodo okoli vozili na spoved i. t. d., pa šli so in so jo prodali; pri meni bi še bila danes v hlevu.

Pozneje pa sva zglihala še za ene lepe vole, seveda tudi za svete maše. Povejte mi milostljivi gospod al' boma zdaj jaz in moja žena na večno srečna? Sram me je bilo pred tem poštenjakom a dejal sem mu svet da naj bo proti potrebnim sirotam, pa ne poželjivim farjem radodaren. Kmet se zasmeji in mi reče, da nima noben berač tako sladkih besed, tako milega lica, tako svetlih oči kakor gospod župnik kadar imajo kake namene ž njim. Poslovil sem se, od tega moža in pokazal mi je bližnjo pot proti Slatini. Postal sem na prijaznem hribčku z cerkvico in gledal v dično dolino. Približa se mi vinogradni delavec z brizgalnico na hrbtu ves siv in bel od galice in apna, uzorc črvstega močnega fanta. Prijazno me pozdravi in ker sem videl da je delo dokončal se podam ž njim v pogovor. Na različna moja vprašanja mi je pošteno in pametno odgovoril. Kar naenkrat zagledam na bližnjem bregu eno lepo poslopje ter ga vprašam čigavo da je. On me s strahom pogleda in reče, „ali ne vejo častiti gospod to je „nemška šola“ to je našim gospodom trn v peti, veliko so se bojevali zoper njo, pa znani zdravnik in slatinski domačin g. Dr. Hoisl so se z drugimi gospodji vred tako dolgo bojevali da so dosegli to šolo.“ Nato pa mu rečen: „Zelo koristna je nemška šola posebno za ta kraj, ker skoro vsak tujec zna nemški, malo pa jih je da znajo slovenski.“ Nato me začuden vpraša fant. „Kako pa to da ste vi gospod drugega mnenja kot naši farški gospodje, oni pravijo da je taka šola brezverna, kregajo take stariše kateri bi dali otroke v to šolo?“ Jaz pa mu porečem: „Vera je za vse narode in za vse čase in zapomni si fant besede rajnega škofa Slomšek-a ki pravi: „Kolikor jezikov znaš, toliko možov veljaš“. On me zopet neverjetno pogleda in pravi imam v zbirki vse Slomškovke razglednice, pa ta pregovor ne stoji na nobeni. — Ker jo tudi on proti dolini zavije grema en čas vkup, dobil je neko zaupanje do mene in mi pol v strahu reče: „Grem na pošto po Štajerca da ga bom skrivno bral, je vedno kaj zanimivega v njem, prosim povejte mi je li res greh Štajerca brati? Jaz se mu prijazno nasmejim in mu rečem: „Beri ga brez vsega greha, ti in tvoji tovariši tudi jaz ga rad berem.“ „Hvala lepa častiti gospod bral ga bodem sedaj očitno mislil sem si že dolgo na tihem da to ne more greh biti, enkrat je Slovenski Narod nekaj preveč obširno poročal o nekem nočnem romanju od Sv. Petra na Hrvačkem k sv. Križu tik Slatine, takoj je bilo greh njega brati.“ V enaki zabavi dospela sva do novega krasnega kopališča „Kaiserbad“ pri katerem se hoče od mene z rokopoljubom posloviti, jaz pa mu odklonim rekoč ne tako, odkrij se in reči pobožno „Hvaljen bodi Jezus Kristus.“ Dolgo sem še v mirnem zakotju premišljeval dogodke dneva in šumelo mi je to in ono po ušesih, sklenem toraj drugi dan zopet kak izlet napraviti.

(Konec prihodnjič.)

Odpis davka vsled elementarne škode.

Vsako leto se dogodi pri nas, da zadene tisto ali ono občino kaka elementarna neizgoda, vsled katere se poljski pridelki zmanjšajo ali pa popolnoma izgubijo. V takih slučajih si ne znajo naši ljudje pomagati in zato ne trpijo samo prouzročeno škodo, temveč plačevati morajo tudi visoke davke. Zato bo vsako leto pač temu ali onemu prav, če povemu tu nekaj o odpisu davka po takih nesrečah.

Po zakonu z dné 12. julija 1896. 1., drž. zak. št. 118., potem po zakonu z dné 19. julija 1902. drž. zak. št. 1. iz 1. 1903. zadobi se odpis zemljiškega davka radi škode, ki jo je napravila elementarna neizgoda na pridelku, v sledeših slučajih:

1. Če se je vničil na zemljiških parcelah, ki merijo do dveh hektarjev površine vsaj četrtina naravnega pridelka parcele vsled toče, vode, ogroženosti polegovanja žita, izvanredne suše ali mokrote, mrazu, zjedine ali trtne uši, na parcelah, ki merijo nad dva hektarja površine pa popolni pridelek vsaj polovica.

2. Ako so se poškodovale zemljiške parcele, na katerih bi to posestnik zakrivil, v najmanjši meri, ki je dovoljena vedena pod št. 1. po drugih izvanrednih in nevarnih slučajih (slana, žuželke, poronospora, rozički itd.) in se je s tem vničil naravni pridelek dotičnega gospodarskega telesa v taki razsežnosti, da znaša čisti, poškodovanim parcelam po zemljarinskem sestavku pripadajoči dohodek, ki se smatra po vrednosti čini poškodbe vničen, več nego četrtinko skupnega čistega dohodka obdelane kmetijske površine, pridelane h posestvu davkoplačevalca, katero posestvo se nahaja v eni davčni občini.

Po kaki neizgodi, ki je navedena pod št. 1. bimo toraj popust davka lahko za vsako parcelo posebej, ako znaša škoda vsaj četrtinko, po drugi neizgodi pa se odpiše davek, če se zmanjša skupni dohodek celega posestva, ki leži v eni občini, za $\frac{1}{4}$. Za oni del posestva, ki se nahaja v drugi občini, dobi se lahko poseben odpis. Kdor ima v eni občini več posestev, računi se mu odpis za vsako posestvo posebej.

Kedar se presoja, kako velika je poškodba, ki je za podlago pri kmetijskih zemljiških dohodkih, katerega se je opravičeno v dotičnem letu pričakovalo. Kjer sta na enem zemljišču v letu navadno dva pridelka, ceniti je pri določevanju škod prvega pridelka z dvema tretinama, drugi pridelok z tretino letnega dohodka. Pri mešanem pridelovanju vzeti je poškodba glavne rastline z $\frac{2}{3}$, one postranske rastline z $\frac{1}{3}$ letnega dohodka. Kot poglavitno rastlino smatrati je ono, ki odgovarja oni vrsti obdelovanja, katero je vpisano v zemljiški knjigi.

Ako se poškodba na eni parceli v tistem letu ponavlja, ponavlja se lahko tudi odpis davkov. Če davkov razteza se pa navadno samo na eno leto, katerem se je dogodila škoda. Vendar je odpis